

Stilvallen of vieren met kinderen

Samen solidair op weg naar Kerstmis

Woord vooraf

Voor elk wat wils

Heel wat scholen en geloofsgemeenschappen werken rond de campagne 'Samen solidair tegen armoede'. Heel wat scholen willen hun project met Robby afsluiten met een viering of bezinning, heel wat parochies, catechesewerkingen willen in hun vieringen een aanbod op maat van kinderen. We hopen dat jullie hier voldoende materiaal vinden om aan deze vragen tegemoet te komen. We volgen de opbouw van een eucharistieviering maar wie een bezinning of stilvalmoment wil uitwerken, kan hier heel wat ideeën uit plukken.

Het thema van de viering is solidariteit, samen solidair tegen armoede. Ze past in de lijn van enerzijds de liturgiemap en anderzijds ons project voor het basisonderwijs 'Samen solidair'. Bij het samenstellen, werkten we samen met het Katholiek Onderwijs Vlaanderen zodat deze viering ook mooi aansluit bij hun jaarthema 'Handen vol hoop'.

Werken met solidariteitsaffiches

De solidariteitsaffiches (samen geplakt op een solidariteitsmuur) staan centraal in de campagne. We gebruiken ze dan ook als rode draad in deze bezinning of viering. Afhankelijk van wat de kinderen al weten of deden, zal het een andere invulling krijgen. We schetsen enkele mogelijkheden.

Optie 1: de kinderen of de klassen gingen al aan de slag met de affiches. Deze krijgen een centrale plek. Je kan ze al ophangen en op voorhand een solidariteitsmuur maken. Nodig de anderen uit om ze rustig te bekijken. Laat ze eventueel in gesprek gaan.
Als het over slechts enkele affiches gaat, kan je de makers vragen om ze kort voor te stellen.

Optie 2: jullie gaan tijdens de bezinning zelf creatief aan de slag. Zo blijft het niet bij woorden alleen. Daarbij zullen ze bewust stilstaan bij de vraag naar solidariteit.

Optie 3: maak zelf een selectie van affiches rond solidariteit. Misschien gingen (andere) verenigingen, parochies, groepen uit de gemeente aan de slag en kan je samenwerken. Je vindt op de site www.welzijnszorg.be de 50 campagne-affiches. Kies er enkele die de kinderen zullen aanspreken. We kozen voor jullie ook enkele treffende Robbytekeningen uit zijn rijk verleden. Ze zullen zeker het gesprek op gang kunnen brengen. Je vindt ze ook op www.welzijnszorg.be

Suggesties voor Inkleding

- Bouw of visualiseer een solidariteitsmuur. Op de muur komen de solidariteitsaffiches (zie boven). Met deze boodschappen of affiches kan je een muur van hoop maken.
- Plaats Robby, de handpop centraal of maak voor hem een feeststoel. (Welzijnszorg bestaat 50 jaar! Het wordt een feesteditie.)
- Je kan het spandoek 'Samen Tegen Armoede' ophangen en er hoopvolle boodschappen rond bevestigen.
- Je kan een bot stro naast de kerststal leggen. Maak handen op stokjes en prik deze in het stro. Op de handen kan je fijne boodschappen of wensen schrijven.

Samen vieren

Voorganger

Beste kinderen allemaal, ik ben blij dat jullie hier zijn. We vieren vandaag toch een speciaal moment. We bereiden ons voor op Kerstmis. We maken het even stil en vragen ons af hoe wij kunnen meewerken aan een Kerst voor iedereen. Zo wordt het zeker een feest van licht en hoop. Ik kijk er naar uit. Kijken jullie er ook naar uit? Zijn jullie blij? Wie blij is, mag zijn vinger opsteken. Wie heel blij is, mag zijn hand opsteken. En wie super blij is, steekt zijn twee handen in de lucht. Wat mooi! Zoveel handen vol hoop!

Laten we dit feest van licht en hoop vieren in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen.

Openingstoneeltje

Een leerkracht komt naar voor en neemt het woord.

Leerkracht

Beste kinderen, we zijn nog maar pas begonnen, maar ik kreeg net de melding dat we de viering moeten onderbreken voor een belangrijk nieuwsbericht. Ik zet even de televisie aan. Ik stel voor dat we samen kijken...

Een nieuwslezer zet zich klaar aan een tafel. Je kan een televisie knutselen.

Nieuwslezer

Goedemiddag beste kijkers. Wij onderbreken de andere uitzendingen met een pas binnengekomen nieuwsbericht. De organisatie Welzijnszorg bestaat 50 jaar. Daarom zorgen ze voor een feestjaar. Welzijnszorg voert al 50 jaar campagne. Deze campagne heet Samen Tegen Armoede. We schakelen rechtstreeks door naar onze reporter in Brussel. Hij staat daar bij een medewerker van Samen Tegen Armoede.

Reporter

Jij werkt mee aan de campagne Samen tegen Armoede. Kan je ons wat meer uitleg geven over de campagne, de acties van Samen Tegen Armoede?

Medewerker (draagt een T-shirt van Welzijnszorg/Samen Tegen Armoede)

Al 50 jaar zet Welzijnszorg zich in voor mensen en kinderen die in armoede leven in ons land.

Je moet weten dat in België één op vijf kinderen opgroeit in armoede. Dat zijn één tot twee kinderen per klas en dat is heel erg veel. Kinderen die in armoede opgroeien hebben weinig of geen bescherming. Hun leven raakt al vroeg helemaal in de knoop. Sommigen kinderen kunnen niet naar de dokter als ze ziek zijn of hebben zelfs helemaal geen verwarming thuis. Armoede is als een ingewikkeld web waar je moeilijk uit geraakt. Gelukkig zijn er veel organisaties die hen willen en kunnen helpen.

Samen Tegen Armoede zet zich in voor een betere toekomst voor mensen die in armoede leven. Iedereen heeft immers het recht om op te groeien in een warme thuis en in een gelukkige samenleving.

Reporter (steekt zijn duim in de lucht)

Jullie doen bijzonder mooi en belangrijk werk! Echt sterk! Maar jullie vragen hierbij hulp heb ik begrepen?

Medewerker

Ja, dat klopt. Wij doen een warme oproep tot solidariteit. Tijdens dit feestjaar willen we samen met Robby solidariteit in de kijker zetten. Wij vragen dat mensen eens nadenken over hoe ze solidair kunnen zijn met mensen in armoede. We willen dat mensen elkaar

aansteken en in actie schieten. Daarbij vragen we dat ze heel duidelijk laten zien WAAROM ZE SOLIDARITEIT BELANGRIJK VINDEN en dit tekenen op een zelfgemaakte affiche. Al deze affiches zullen wij verzamelen en op een grote muur plakken. Een muur van hoop, een muur van solidariteit ...

Reporter

Beste kijkers, jullie horen het. Het wordt een bijzonder project waarvoor we allemaal onze handen uit de mouwen kunnen steken. Die van mij beginnen alvast te jeuken. Terug naar de studio.

Voorganger knipt het tv-toestel uit.

Wat een mooi nieuws!

Ik zie dat jullie alvast aan de slag zijn gegaan. Wat een mooie solidariteitsmuur staat hier al klaar. Straks nemen we rustig de tijd om ze te bekijken...

Ik hoor dat jullie ook al aan de slag zijn gegaan. Ik hoop dat jullie wat affiches hebben meegebracht. Straks zullen we ze een plekje geven op onze solidariteitsmuur...

Jullie willen vast meewerken aan deze solidariteitsmuur. Straks is het tijd om zelf de handen uit de mouwen te steken...

We maakten alvast een stukje solidariteitsmuur. Straks nemen we rustig de tijd om ze te bekijken...

Moment van inkeer

Voorganger

We zien hier vooraan de kaarsen branden. Ze doen er ons aan denken dat we ons klaarmaken voor Kerstmis. Ze geven warmte en licht en dat moeten we ook doen. Maar jammer genoeg lukt het niet altijd. Soms zijn de warmte en het licht ver zoek en breken we de muur van hoop en solidariteit af.

Kind 1

Soms breken we de muur af door een gemeen woord of een jaloeze blik.

Het enige wat telt is ik, ik, ik.

We hebben er spijt van en weten dat het anders kan.

Kind 2

Soms breken we de muur af door op te geven als het tegenzit.

We zien enkel zwart en wit.

We hebben er spijt van en weten dat het anders kan.

Kind 3

Soms breken we de muur af door de beste te willen zijn.

Soms doen we hiervoor een ander pijn.

We hebben er spijt van en weten dat het anders kan.

Kind 4

Soms breken we de muur af door vals te spelen.

We durven de kaarten fout te delen.

We hebben er spijt van en weten dat het anders kan.

Kind 5

Soms breken we de muur af door altijd meer te willen.

We laten ons horen en durven hard te gillen.

We hebben er spijt van en weten dat het anders kan.

Voorganger

God, we werken jouw mooie dromen tegen. We willen zoveel mogelijk voor onszelf en hebben het moeilijk met delen. We willen ons beter inzetten en vragen een nieuwe kans. Amen.

Openingsgebed

Heer God,
help ons tijdens deze kerst
te zien wie het moeilijk heeft.
Open onze ogen en oren
voor wie in het donker leeft.
Geef ons flink wat kracht
zodat we een lichtje van hoop
kunnen zijn voor een ander.
Dat vragen wij U
heel bijzonder deze dagen.
Amen

Eerste lezing: uit het dagboek van Robby

Dag dagboek,

Het is bijna kerstvakantie. Deze middag was het feest op school. De affiches die we vorige week maakten, hangen nu allemaal samen in de grote zaal. Het ziet er echt cool uit.

Ons feestje begon in de grote zaal. We moesten het heel stil maken en goed naar alle affiches kijken. We moesten er eentje uitkiezen die wij het beste vonden. Niet zomaar de mooiste, maar wel de affiche die ons het meeste zin geeft om solidair te zijn. Ik vond dat kei moeilijk.

Ik heb eentje gekozen waar veel kinderen samen een regenboog dragen. Om een regenboog te maken, moeten alle kleuren samenwerken en op de prent moeten ook alle kinderen samenwerken. Dat doet me denken aan wat de meester vertelde over solidariteit: iedereen heeft wel een keer hulp nodig. In je eentje lukt het niet maar samen zijn we sterk. Ik krijg het warm als ik naar de prent kijk. Ik ga ze overtekenen en op mijn kamer hangen. Als ik een keer verdrietig ben, dan kan die regenboog me terug hoop geven. En als ik een keer geen zin heb om mama te helpen of ruzie heb met Jordy, dan zie ik dat we bij mekaar horen en er moeten zijn voor mekaar.

Ik vind dat een goed plan voor deze kerstvakantie.

Groetjes,

Robby

Evangelie

Aangezien deze viering of bezinning voorbereid op Kerstmis, stellen we voor om een kerstverhaal te gebruiken als evangelietekst. In elke kinderbijbel vind je wel een verhaal over Jozef en Maria of over de herders met hun schapen. Je kan ook creatief aan de slag met grote prenten (affiches ☺), een toneeltje, een filmpje... Zoek iets dat past bij jouw groep.

Voor de rode draad van de viering is het wenselijk dat de accenten uit de homilie (min of meer) aan bod komen.

Suggesties voor homilie of duiding

- Advent en Kerstmis: God stuurt Jezus om van de wereld een betere plek te maken, Hij komt het voordoen. Maar tegelijk worden we uitgenodigd om ook ons steentje bij te dragen.
- We brengen een verhaal van hoop. In de donkere dagen van het jaar, kijken we uit naar het licht. Niet alleen letterlijk, ook figuurlijk. We willen zelf dragers van licht zijn voor mensen die in het donker leven.

- De affiches tonen waar dat licht al aan het werk ging. Elke affiche is een verhaal van hoop, van mensen die willen meewerken om van de wereld een betere plek te maken.

Doe-moment: aan de slag met de solidariteitsaffiches

- Kinderen die reeds een affiche maakten, kunnen er over vertellen. Hun verhaal is een mooi voorbeeld van onze boodschap van hoop.
- Neem tijd om de affiches van anderen bekijken. Kinderen kunnen eentje kiezen, zoals in het dagboekverhaaltje van Robby (1ste lezing). Afhankelijk van de groep kan je een klas- of groeps gesprek houden.
- Voldoende tijd, plaats en materiaal? Je kan de kinderen uitnodigen om zelf een solidariteitsaffiche te ontwerpen. Laat hen eerst zoeken naar wat solidariteit voor hen betekent (samenwerken, delen, jezelf mogen zijn, mogen meedoen ...) of naar symbolen voor hoop en een betere wereld.
- Meer info over de affiche-oproep vind je op de site.

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in God
die ons handen vol hoop geeft
om elkaar echt te ontmoeten
en goed te doen voor elkaar.

Ik geloof in Jezus
die door zijn durf en inzet
een voorbeeld is voor ons allen.

Ik geloof in zijn Geest van liefde,
die ons de kracht geeft
om solidair te zijn met groot en klein.

Ik geloof in mensen
die elkaar op weg helpen
en anderen de hand reiken.
Ik geloof in mensen
die niet zomaar aan de kant blijven staan
maar bouwen aan een hemel op aarde voor iedereen.

Voorbeden

Voorganger

Ook wij willen meebouwen aan solidaire en een hoopvolle wereld voor iedereen.

Kind 1

Wij dragen een steentje bij voor kinderen
die te maken hebben met tegenslag, ziekte en pijn.
Wij hopen dat er anderen zijn die hen troosten en moed geven.
Daarvoor bidden wij.

Kind 2

Wij dragen een steentje bij voor kinderen
die op de vlucht zijn en hun thuis hebben moeten verlaten.
Wij hopen dat ze ergens warm ontvangen worden en onderdak krijgen.
Daarvoor bidden wij.

Kind 3

Wij dragen een steentje bij voor kinderen
die minder kansen hebben doordat ze in armoede leven.
Wij hopen dat ze steun krijgen van hulpverleners en hulporganisaties.
Daarvoor bidden wij.

Kind 4

Wij dragen een steentje bij voor onszelf en willen vaker naar binnen kijken.
Zo hebben we meer oog voor de nood van anderen
en zullen we gemakkelijker de handen uit de mouwen steken.
Daarvoor bidden wij.

Voorganger

Goede God, U hoort het.
Deze kinderen willen hun steentje bijdragen
om mee te bouwen aan een hoopvolle wereld voor iedereen.
Neem deze wensen met open armen aan en geef ze wat extra kracht.
Zo groeit er hoop en schijnt er nieuw licht waar het donker is. Amen.

Gebed over de gaven

Goede God,
help ons te leven naar het voorbeeld van uw Zoon, Jezus.
Leer ons solidair te zijn en te delen met mensen.
Breng uw Blijde Boodschap bij iedereen
en maak uw Koninkrijk zichtbaar en voelbaar in alle harten.
Ga ons voor in het breken en delen van brood en wijn.
Dan wordt Kerst pas een echt festijn. Amen.

Suggestie voor een eucharistisch gebed

Jezus leerde ons om onze handen goed te gebruiken.
We kunnen er mooie dingen mee maken en anderen uitnodigen om mee te doen.
Jezus gaf ons een wijs voorbeeld door iedereen de hand te reiken.
Hij nodigde ons uit aan Zijn tafel.

Goede Vader
wij willen U graag dank zeggen.
U geeft ons hoop door ons
bij de hand te nemen.

U heeft ons ook Uw zoon, Jezus, gegeven.
Ook Hij brengt een boodschap van hoop,
liefde en solidariteit.

U heeft ons familie en vrienden gegeven.
Liefdevolle mensen op wie we kunnen rekenen
en die zoveel voor ons betekenen.
Ze zijn een voorbeeld voor ons.
Met hen willen we verder fijne dingen beleven
en goed nieuws zaaien.

Als goede vrienden zijn we hier ook samengekomen.
We hebben brood en wijn op tafel gezet.
Wij vragen U om er een rijk en hoopvol
tafelmoment van te maken.

Door te eten van dit brood mogen wij Jezus ontvangen.
Zo ging het ook op het Laatste Avondmaal.

Jezus was samen met zijn vrienden aan tafel,
dankte zijn Vader, zegende het brood
en verdeelde het onder zijn vrienden met de woorden:

Neem en eet hiervan...

Daarna nam Hij ook de wijn als teken van vriendschap en verbondenheid.
Hij sprak nieuwe wensen uit en gaf de beker aan zijn vrienden terwijl Hij zei:

Neem deze beker...

God, zo deed Jezus ons voor
en zo willen wij
dit hoopvol en dankbaar herhalen,
met onze vrienden
en de grote familie van Uw Kerk.

Onze Vader

Vredeswens

Communie

Bezinning na de communie

Samen sterk

Er was eens een man die vijf kinderen had. Tot groot verdriet van de man, maakten ze altijd ruzie. Op een dag zei de vader: 'breng me zoveel takken als je kunt dragen!' De jongens en meisjes renden het bos in en ieder kwam terug met een bos takken. 'Neem nu ieder één tak', zei de vader, 'en probeer die te breken.' Zonder moeite braken de kinderen de stokken in twee. 'Bind nu alle stokken met een touw samen en probeer nu de hele bos takken te breken.'

Ze probeerden het om de beurt, maar de takken die afzonderlijk zo gemakkelijk gebroken konden worden, waren samengebonden zo sterk als staal. 'Wat jullie met deze stokken doen, kan ook met jullie gebeuren. Wanneer je alleen voor jezelf opkomt, ben je alleen en is er niemand die je steunt. Je kan gemakkelijk gebroken worden. Maar samen zijn jullie sterk. Dat geldt niet alleen voor takken, ook voor mensen.'

Slotgebed

Goede God
we willen niet naar het donker blijven staren.
We zetten ons in, samen met Robby,
voor Samen Tegen Armoede.
Door onze solidariteit krijgen mensen
nieuwe kansen en hoop op een beter leven.
Wij willen het beste van onszelf geven.
Amen.

Zending en zegen

God,
tijdens deze kerstperiode slaan we de handen in elkaar en bouwen we mee aan een betere
wereld voor iedereen. Met onze acties en affiches brengen we hoop en licht waar het donker
is. We zijn klaar om te bouwen aan een Kerst voor iedereen!
Met deze hoop in ons hart vragen we de zegen van onze God: Vader, Zoon en Heilige Geest.
Amen.

Liedjes

- Lied van het licht, m: Gerard van Amstel; t: Greet Brokerhof-van der Waa
- Ik maakte een fout, *Samen vieren*, lied 2
- Delen doet wonderen, *Een duim voor Jezus*, lied 6
- Het wordt lichter op weg naar Kerst, m/t: Van Midden, Van Amstel
- Lied uit het Robbyproject